

Peter Rozemberg

Migracja jako możliwa przyczyna konfliktów

Kultura Bezpieczeństwa. Nauka-Praktyka-Refleksje nr 29, 157-180

2018

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

MIGRÁCIA AKO MOŽNÁ PRÍČINA KONFLIKTOV

MIGRATION AS A POSSIBLE CAUSE OF PROBLEMS

Peter ROZEMBERG
Ministerstwo Obrony Republiki Słowackiej

ABSTRACT

This article deals with the current problems connected with the migration. The first part of this article provides a brief overview of opinions of former Czech president Vaclav Klaus and his former chancellor Jiří Weigl on this topic. The second part of this article provides a brief opinions which 20 years ago published on this topic famous American professor Samuel Huntington. At the end is possible to say, that current migration from the Middle East Region to the Europe, if not to be properly solved, can cause a lots of socio-economic problems in the future.

Keywords: migration, problems, crisis, imigrants, mass immigration, refugees

ÚVOD

Vlna ilegálneho masového prisťahovalectva do členských krajín Európskej únie (EÚ) sa bezprostredne dotýka stoviek miliónov Európanov. Avšak v záplave informácií, ktoré denne obyvateľom EÚ sprostredkovávajú

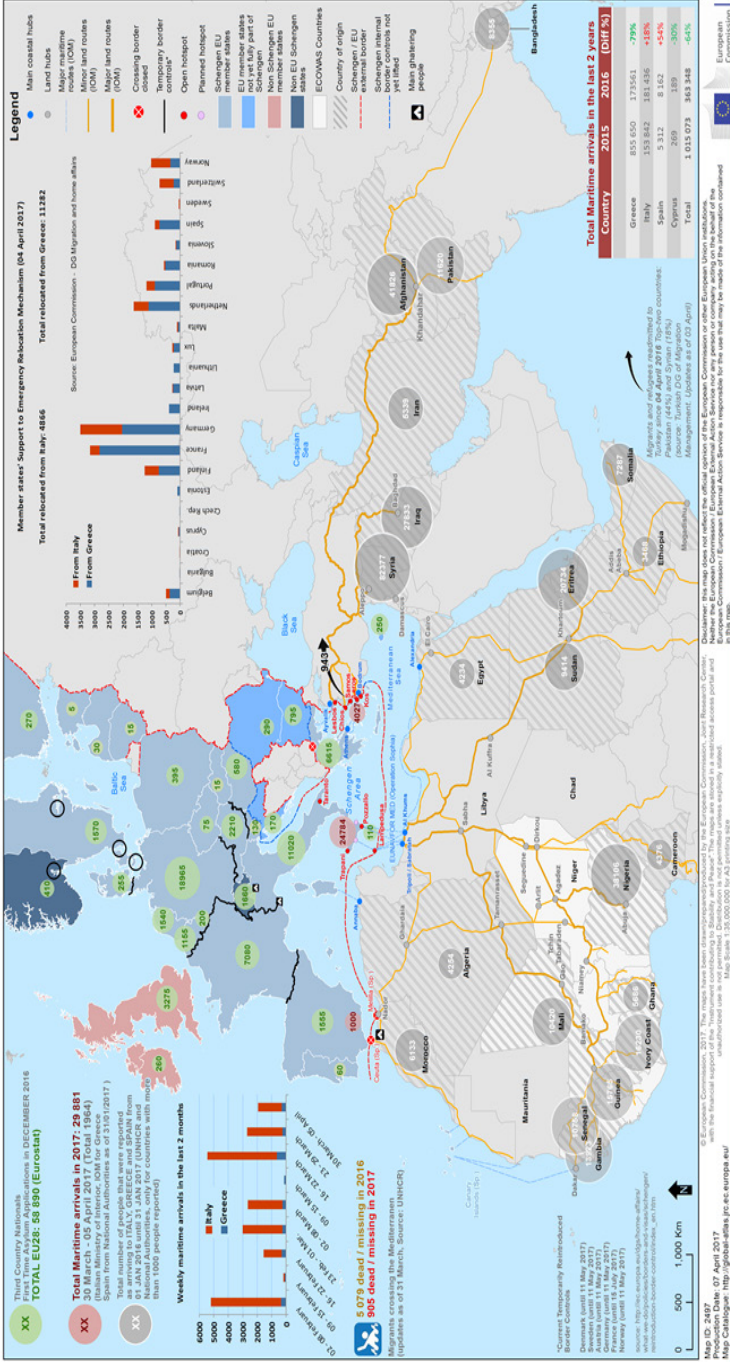
masovokomunikačné prostriedky a sociálne siete prináša dnešná doba predtým neexistujúcu devalváciu slov. Média sa predbiehajú v prinášaní negatívnych správ a slovo kríza, tak ako aj slová šok, vojna, havária, vražda, či katastrofa, sa stali súčasťou každodenného slovníka a pomaly prestávajú vyvolávať strach. A tak sa každú chvíľu objaví nová kríza, či katastrofa (či už skutočná, alebo vymyslená). A keď sa mediálne vyčerpá, nahradí ju iná. Preto sa veľmi ľahko môže stať, že jedna skutočne vážna kríza môže byť veľmi vážne podcenená. A to kríza, ktorá práve nastala. Dnešná migračná kríza pravdepodobne takou vážnou a podceňovanou (alebo bagatelizovanou) skutočne je. Preto sa tento článok pokúsi pozrieť na problematiku migrácie, ako na možnú príčinu budúcich konfliktov.

MIGRÁCIA AKO ZNÁMY A TRVALÝ JAV VERZUS SÚČASNÁ MASOVÁ ILEGÁLNA MIGRÁCIA DO EURÓPY

Ľudia sa oddávna snažia odchádzať zo zlyhávajúcich krajín, krajín postihnutých vojnovým konfliktom, či postihnutých nejakou prírodnou katastrofou. A odchádzajú (migrujú) iba vtedy, ak je kam a ich odchod je možný. Väčšina ľudí aj v ťažkých a tragických chvíľach svojho národa väčšinou zostáva doma a považuje za svoju povinnosť takúto situáciu zmeniť. Nakoľko by bolo absurdné rozdeliť svet na úspešné a neúspešné krajiny a tie dnes úspešné osídliť a neúspešné opustiť a tento súčasný stav zakonzervovať na čo najdlhšiu dobu. Ale to ani nie je reálne možné.

Aj v staroveku ľudia migrovali z odľahlých oblastí do regionálnych centier moci a prosperity a hlavné mestá jednotlivých krajín (ríš) boli cieľom prirodzenej migrácie ľudí z blízkeho aj vzdialeného okolia. V histórii 20. storočia, najmä po II. svetovej a rozpade koloniálnej sústavy sa objavila ekonomicke motivovaná migrácia z bývalých kolónií do Európy, ktorá výrazne (a nie vždy k lepšiemu) zmenila tvár západoeurópskych metropol. A ďalším typom migrácie je migrácia, ku ktorej dochádza v krajinách postihnutých vojenskými, alebo prírodnými katastrofami. Avšak v tomto prípade pohyb osôb smeruje cez hranice väčšinou do susedných krajín, kde migranti zostávajú iba nevyhnutne dlhú dobu, aby sa po ukludnení pomerov zasa vrátili domov. Takáto migrácia má obvykle dočasný charakter a nie je chápaná – ani migrantmi, ani krajinami poskytujúcim dočasný azyl – ako trvalý jav. A to ani v prípade palestínskych utečencov – ktorých je po šesťdesiatich rokoch života v utečeneckých táboroch na Blízkom východe niekoľko miliónov – ani jedna z hostiteľských krajín neprijala koncept, že ide o trvalú migráciu.

Key migration data in Europe as of 05 April 2017

Najdôležitejšie údaje o ilegálnej migrácii do Európy k 5.4. 2017. Zdroj: pobočka UNHCR Káhira, Egypt.

Dnešná migračná vlna do Európy sa však zásadne odlišuje od vyššie uvedených príkladov z minulosti. Skôr než na migráciu sa podobá organizovanému sťahovaniu národov. Nejde totiž o migráciu jednotlivcov, či skupín postihnutých nejakou katastrofou. Dnes nastáva zmena, sme totiž svedkami masívnej migrácie ilegálnych migrantov neeurópskeho pôvodu do Európy. Zdôrazňujeme, že nejde o žiadnu zjednodušenú ani konšpiračnú teóriu, ale o fakt. A týmto faktom je, že pochod ilegálnych migrantov (zo Sýrie, Afganistanu, či z Afriky, dopravné prostriedky, návody na cestu vo forme mobilných aplikácií či power pointových prezentácií, mapy, reklamné letáky v rôznych jazykoch o vysnívanom živote v Nemeckej spolkovej republike) priamo organizujú profesionálne skupiny prevádzачov. A ich prvotným cieľom nie je náboženstvo, ani žiadna ideológia, ale predovšetkým finančný zisk.

Na základe overených informácií z prostredia Medzinárodnej organizácie pre migráciu (IOM) so sídlom v egyptskej Káhire je možné potvrdiť, že cena za jedného ilegálneho migranta z Afriky do Európy (prioritne do Talianskej republiky – ITA) sa pohybuje od 700 do 3000 amerických dolárov (USD). A to v závislosti, či opúšťa Afriku z nebezpečnej Líbye (LBY, 700,-USD), alebo z relatívne bezpečnej Egyptskej arabskej republiky (EGY, 3000,-USD).

Po takmer úplnom zastavení tzv. Balkánskej trasy, kadiaľ prúdili do Európy ilegálni migranti z krajín Blízkeho východu a Afganistanu, v súčasnosti prevažuje migrácia z Afriky do ITA. Ilegálni migranti pochádzajú najčastejšie z Nigérie, Bangladéša, Eritrey, Etiópie, Senegalu, Sudánu, Stredoafrickej republiky, Čadu, Nigeru, Mali, Burkiny Faso, Pobrežia Slonoviny, Libérie, Sierra Leone, Senegalu, Sýrie a Jemenu (pozri mapu vyššie, ako aj prílohu č.1 na konci tohto článku).

Pričom je možné konštatovať, že ilegálni migranti prichádzajúci v súčasnosti do EÚ sú primárne ekonomickí migranti a nie politicky, alebo nábožensky perzekvovaní utečenci. Prevádzачi pôsobiaci v jednotlivých afrických krajinách používajú na nábor nových ilegálnych migrantov nepravdivé, alebo len čiastočne pravdivé informácie o benefitoch, ktoré jednotlivé krajiny EÚ ponúkajú (napr. bezplatná lekárska starostlivosť, sociálne byty zadarmo, bezplatné školstvo, mesačné sociálne dávky bez povinnosti pracovať, pracovné príležitosti pre všetkých, atď.). Ako aj o tom, že po získaní víz a povolenia k pobytu si budú môcť k sebe migranti pozvať široko rozvetvenú rodinu z krajiny svojho pôvodu. Pričom používajú citá-

cie európskych politikov, ktoré vhodne upravujú pre svoje potreby (napr. starnúca európska populácia potrebuje mladých migrantov, atď.). Mimo-riadne obľúbenými politikmi u prevádzáčov sú najmä Angela Merkelová a Joachim Gauck, ktorí niektorými svojimi nedávnymi výrokmi priamo vyzvali migrantov na cestu do EÚ.

Prevádzачi pri nábere nových migrantov používajú najmodernejšiu techniku vrátane sociálnych sietí a aplikácií v mobilných zariadeniach (iPadoch, tabletoch, notebookoch, mobilných telefónoch), kde pre každú európsku krajinu majú prevádzачi vytvorenú aplikáciu so zoznamom benefitov, ktoré v tej ktorej európskej krajine existujú. Nábor sa uskutočňuje pri mešitách, školách, autobusových staniach, či reštauráciách, kde prevádzачi oslovujú potenciálnych ilegálnych migrantov z radov miestnych mladých ľudí (do 18 rokov, nakoľko talianska legislatíva neumožňuje vracať neplnoletých migrantov späť do krajiny pôvodu). V prípade, že vidia záujem uchádzača, nastupuje na rad rokovanie o cene za prepravu. Tá je vždy individuálna a závisí od sociálneho postavenia budúceho ilegálneho migranta. Podľa pracovníkov IOM, s ktorými sa autor článku rozprával, sa cena pohybuje okolo 3000, -USD za jedného ilegálneho migranta. V prípade, že budúci ilegálny migrant disponuje touto sumou, je možná pomerne rýchla preprava z vnútrozemia Afriky na severné pobrežie LBY, či EGY. V tomto prípade ide o tzv. investíciu, na ktorú sa zložila široká rodina ilegálneho migranta a po úspešnom získaní azylu v niektorej z krajín EÚ sa od neho očakáva, že pritiahne do EÚ ďalších členov svojej širokej rodiny, ktorá sa mu na jeho cestu finančne poskladala. Nakoľko však veľká väčšina ilegálnych migrantov nedisponuje potrebnou hotovosťou, prevádzачi im dajú možnosť platiť na splátky a po zaplatení prvej splátky si zvyšnú časť musia zarobiť prácou pre prevádzáčov počas cesty do Európy.

Takíto ilegálni migranti sa potom stávajú majetkom (otrokmi) prevádzáčov a musia vykonávať práce, ktoré im prevádzачi prikážu. Preprava z vnútrozemia Afriky na pobrežie Stredozemného mora neprebíha plynule. Sformujú sa skupiny ilegálnych migrantov, ktoré môžu mať 5 až 30 členov. Takto sú prevážaní z miesta na miesto rôznymi dopravnými prostriedkami, kde na odľahlých miestach (väčšinou opustené farmy) prespávajú a čakajú na ďalší transport. Tu môžu zotrvať niekoľko týždňov až mesiacov a vykonávať pre prevádzáčov akúkoľvek ponižujúcu prácu, aby si zarobili na ďalší transport. Ilegálni migranti sú často fyzicky napádaní, okrádaní a ženy znásilňované. Veľmi častým spôsobom pre-

vádzačov je využívanie migrantov na pašovanie zakázaných tovarov cez hranice jednotlivých afrických štátov. Ide najmä o pašovanie drog, zbraní a streliva. Tak sa pašeráci zbavujú rizika prichytenia pri ilegálnej činnosti a ilegálni migranti si tak zarábajú na ďalšiu časť cesty do niektorej z krajín EÚ. V prípade prichytenia ilegálnych migrantov idú do väzenia oni a nie prevádzачi.

Imigranti väčšinou čakajú celé dni a týždne na vhodný okamžik v niektorom z tzv. bezpečných domovov, ležiacich blízko severného pobrežia Afriky. Po zotmení sú transportovaní do člnov (všetkých druhov – najmä gumených), kde po dosiahnutí líbyjských, (alebo egyptských) a medzinárodných teritoriálnych vôd sú zanechaní napospas svojmu osudu. Prevádzачi im často poskytnú iba jednoduchú GPS navigáciu a ukážu im smer plavby k brehom ITA. V lepšom prípade prevádzачi vyšlú núdzový signál SOS talianskym hliadkovacím plavidlám. Problémom je aj skutočnosť, že vo veľkej väčšine prípadov ide o negramotných ilegálnych migrantov, ktorí nedokážu obsluhovať ani len jednoduché GPS zariadenie.

Vyššie popísaný spôsob ilegálnej migrácie nemá nič spoločné s doteraz známym prevažne individuálnym spôsobom migrácie. Ako vo svojej práci *Stěhování národu S.R.O.* uvádzajú Václav Klaus a Jiří Weigl, „Individuálna migrácia je nielen prejavom (či prvkom) elementárnej ľudskej slobody, ale aj koniec koncov nemalej individuálnej odvahy a tiež istej dobrodružnosti človeka, ktorý ju podniká. Nie každému je daná. Býva obvykle dlhodobá a systematicky pripravovaným činom jednotlivca (či rodiny). Znamená individuálne vystúpenie človeka z jednej kultúrnej, civilizačnej, náboženskej entity (i z geograficky, klimaticky, i inak daného rámca) s plným vedomým migranta, že odchádza do iného sveta, do prostredia, ktoré pre neho bude cudzie, ktorému sa bude musieť prispôbiť, v ktorom sa bude musieť asimilovať a presadiť sa... Individuálna migrácia je obvykle vykročením inde (nielen v priestore, ale aj vo vlastnej hlave) a je vedomým ponechaním si svojho bývalého sveta ako výlučne osobného aspektu svojho nového života. Migrantí určite môžu (či dokonca musia) rezolútne obhajovať symboly svojho bývalého sveta pred ich znevažovaním a znesväcovaním vo svete novom, ale nemôžu mať seba menšiu ambíciu svoj pôvodný svet, ktorý vedome a s plným uvedomením si súvislosť opustili, vnášať do nového prostredia“¹.

¹ V. Klaus, J. Weigl, *Stěhování národu S.R.O. – Stručný manuál k pochopení současné migrační krize*, OLYMPIA, s.r.o., Velké Přílepy 2015, s. 22–23.

A ako obaja autori pokračujú, „Masová migrácia je niečím úplne iným. Masová migrácia, ktorej sme dnes v Európe svedkami, je neindividuálnym, ale davovým, hromadným, stádovým javom, v ktorom sa jednotlivec, či chce alebo nie, prispôsobuje jednaniu svojho okolia. Jeho vlastné myslenie má pri jeho rozhodovaní ďaleko nižšiu váhu ako pri migrácii individuálnej. Prevažuje kolektívna atmosféra veliaca k odchodu do iného, snáď lepšieho – v zmysle bohatšieho a menej nebezpečného – sveta, ale je to atmosféra odchodu, ktorý je doprevádzaný ambíciou maximum svojho starého sveta, svojho doterajšieho chovania, svojho štýlu života vziať so sebou a žiť v ňom aj naďalej. Cieľom teda nie je asimilovať sa, cieľom je obrnúť sa vo svojom pôvodnom svete a spôsobe života, aj keď presťahovaním sa do iného prostredia. Z tohto nového si chcú pre seba brať iba to výhodné. Masový migrácia je síce aj tak pre migrantov nesmierne riskantným činom, ale jej masovosť posúva niekam úplne inde aspekt individuálnej odvahy, ktorá je nevyhnutná pri migrácii individuálnej“².

A obaja autori ďalej pokračujú: „Môže a máva to aj inú, ďaleko vážnejšiu dimenziu. V nemalom počte prípadov ide o explicitne premyslený zámer svoj pôvodný svet expandovať do sveta nového a postupne tento svet pretvárať k obrazu svojmu. Toto pretváranie síce nemusí byť primárnym zámerom každého prostého migranta, ale iste ho majú v úmysle na migráciu napojení politickí či náboženskí aktivisti sveta, odkiaľ sa migruje. Teraz radšej ani nehovoríme o imigrantoch s evidentne násilnými, ničivými, teroristickými úmyslami a pripravenými plánmi“³.

Obaja autori taktiež trvajú na tom, že: „aspekt milosrdenstva voči individuálnemu utrpeniu migranta má zmysel iba pri individuálnej migrácii. Správanie sa davu, masy, si rovnaké pohľady (a ohľady) od krajín a ich obyvateľov, kam migranti prúdia, nezaslúžia. Je asi treba zopakovať, že hovoríme o masovej migrácii, teda o pohybe státisícov až miliónov ľudí... Tu však navyše existuje nielen dichotómia individuálny vs. masový, ale aj trvalý vs. dočasný. Všimnime si toho, že sa od prvej chvíle o subjektoch súčasnej migračnej vlny hovorí ako o prisťahovalcoch – t.j. explicitne či implicitne sa predpokladá, že títo ľudia v Európe dlhodobo zostanú. A napriek tomu je celý tento problém politicky a úradmi posudzovaný ako problém azylový. Čo nedáva zmysel“⁴.

² Ibidem, s. 24.

³ Ibidem, s. 24–25.

⁴ Ibidem, s. 25–26.

Ako obaja autori ďalej vysvetľujú: „Azyl znamená poskytnutie dočasného útočiska človeku prichádzajúcemu pred ohrozením života či politickým prenasledovaním. Je to inštitút výrazne individualizovaný, cieliaci na jednotlivca, jeho životný príbeh a záchranu. Použitím našej politickej korektnej terminológie ide o pomoc „človeku v tiesni“. Európa má však dnes čo do činenia s problémom úplne inej povahy. Je konfrontovaná so sťahovaním národov, s masovou migráciou, u ktorej sú individuálne príbehy jednotlivých zrníčok tejto ľudskej rieky úplne nepodstatné. Pomáhať „národu v tiesni“ nie je možné rovnakými prostriedkami ako „človeku v tiesni“⁵.

A práve z tohto dôvodu doterajšie mechanizmy azylovej politiky nefungujú, nech sa o to úradníci v Bruseli seba viac pokúšajú. „Národ v tiesni prináša riziká úplne iného druhu. Vyvoláva pre krajiny prijímajúce migrantov riziká bezpečnostné, ekonomické, integračné, riziká hlbokšej destabilizácie a predstavuje vážnu výzvu pre záchranu európskej spoločnosti. Táto výzva je však dnes, ako sa zdá, u európskych elít úplne na okraji ich záujmu a pozornosti“⁶.

Bruselská administratíva teraz hovorí o tom ako migrantov redistribuovať do jednotlivých krajín EÚ, namiesto o tom, ako túto migráciu zastaviť. Prerozdeľovanie je prioritou EÚ číslo jeden, migrácia samotná akoby vôbec nevádi. Táto problematika sa pritom bytostne dotýka „zbytkovej“ štátnej suverenity členských krajín EÚ, ktoré majú byť zbavené práva kontrolovať, kto na ich území môže, alebo nemôže žiť. Tisíce migrantov s vysokou pravdepodobnosťou budú pre každú členskú krajinu obrovským bremenom a rizikovým faktorom, ktorý má tendenciu a potenciál destabilizovať domáce pomery. Pritom bagatelizácia masovej migrácie je v podmienkach EÚ úplne nelogická. Dnes vzniknutá voľnosť prístupu do Európy je úplne absurdná. Ako ďalej uvádzajú obaja vyššie citovaní autori, „celá EÚ bola až doteraz budovaná ako elitný klub s nesmierne reštriktívnym právom vstupu a samotný schengenský systém bol na koncepte nepriepustnosti vonkajších hraníc výslovne založený. V našom aj medzinárodnom práve je preto zakotvená celá škála opatrení, ktoré majú ilegálnemu prisťahovalectvu zamedziť. Úplne samovoľne prevedený prevrat postojov – tiché, takmer totálne otvorenie hraníc pre migrantov a faktické zrušenie Schengenu v jeho doterajšej podobe – sa nedá vysvetliť náhlym záchvatom

⁵ Ibidem, s. 26.

⁶ Ibidem, s. 27.

altruizmu a lásky k blížnemu u kancelárky Merkelovej a jej európskych kolegov. Musí ísť – u nej i u ostatných „veľkých“ Európanov – o zásadný strategický posun, ktorého zmysel a zámer nám neprezrádzajú⁷.

Pričom bez aktívnej spolupráce a úzkej súčinnosti vlád niektorých členských krajín EÚ by tento organizovaný transfer státisícov ľudí nebol uskutočniteľný. A deje sa tak nie zmenou migračnej legislatívy, ale toleranciou jej porušovania. Na jej zmenu by bol totiž potrebný politický mandát, ktorý dnešní politici nemajú a obávajú sa, že ho nemajú ani šancu získať.

MIMOEURÓPSKE PREDPOKLADY A SÚVISLOSTI VZNIKU DNEŠNEJ EURÓPSKEJ MIGRAČNEJ KRÍZY

Súčasná vlna ilegálnej masovej migrácie do Európy by nemohla nastať, keby neexistoval jej už dlho pripravovaný zdroj. Ten bol vytvorený relatívne neúspešným (v porovnaní s inými regiónmi sveta) politickým, ekonomickým aj sociálnym vývojom v krajinách Blízkeho a Stredného východu na jednej strane a vojnovými konfliktami vyvolanými niektorými krajinami tzv. Západu v tomto regióne v priebehu posledných dvoch desaťročí na strane druhej. Ten prvý dôvod pôsobil veľmi pomaly a dlhodobo, ten druhý znamenal prudký a rýchly posun situácie v tomto regióne.

Ako postulujú Klaus a Weigl: „Moslimský svet, predovšetkým jeho arabská časť, je regiónom, ktorý v súčasnej ére zrýchľujúcej sa globalizácie evidentne stráca. Čas preukázal, že nie je schopný mobilizovať svoje vlastné vnútorné sily, oprieť sa o svoj špecifický a v mnohom unikátny potenciál, naviazať na svoje tradície a minulosť a vytvoriť novodobé spoločenské mechanizmy, ktoré by umožnili naštartovanie takého presvedčivého ekonomického rozvoja, aký sa v poslednom polstoročí podaril v krajinách Ďalekého východu či juhovýchodnej a južnej Ázie. Príčiny nepriaznivého vývoja arabských krajín sú systémové a natoľko komplexné, že ich podrobná diskusia presahuje zámer nášho krátkeho textu, ktorý nie je o arabskom svete, ale o nás. U niektorých z nich sa však aspoň stručne zastavíme.

Ak vynecháme krajiny, a v tomto regióne už dlhú dobu existujúce antagonizmy, ktoré nedávny pokus o export demokracie do tohto regiónu len zosilnil, arabské krajiny v súčasnosti charakterizuje:

- mimoriadne silná a trvalá populačná explózia;
- už dlhé desaťročia pretrvávajúca priama či nepriama ekonomická závislosť na exporte ropy a plynu;

⁷ Ibidem, s. 28–29.

- nízka atraktivita vojnami destabilizovaného a náboženskými stretmi doprevádzaného regiónu pre zahraničné investície a;
- v neposlednom rade neúspešné pokusy o transformáciu tamojšej spoločnosti, ktoré namiesto približovania sa vyspelému svetu vedú k stále viac nepriateľskému odmietaniu Západu a k beznádejnému hľadaniu cesty vpred v návrate k agresívne pojatému náboženstvu⁸.

K tomu všetkému je treba pripočítať ešte viac ako pol storočia trvajúci arabsko-izraelský konflikt, ktorý v tomto regióne predstavuje trvalý zdroj napätia, násilia a frustrácie a doprevádza ho aj neustále zasahovanie veľmocí. Všetky ďalšie konflikty, ktoré sa v tomto regióne odohrávajú, v sebe nesú viditeľnú či skrytú väzbu na tento primárny konflikt. Sú ním zosilňované a bez jeho vyriešenia majú len veľmi malú šancu na ukončenie. Neochota Izraelského štátu aj Arabov dosiahnuť skutočného mierového stavu a z toho vyplývajúci záujem oboch strán konfliktu na udržovaní vzájomného ohrožovania a nepriateľstva vytvárajú atmosféru permanentných politických intrig, mocenských manévrov a snáh všetkými prostriedkami eliminovať, či oslabiť svojich nepriateľov. Tým vyvolané závody v zbrojení a nikdy nekončiacie zásahy veľmocí sú ďalším destabilizačným faktorom.

Navyše, zmeny ktoré nastali po páde komunistických režimov v Európe, obrátili snahy niektorých režimov od budovania socializmu späť k islamu. Prispieva k tomu aj skutočnosť, že hlavné ropné bohatstvo je sústredené v rukách fundamentalistických monarchií Arabského polostrova, ktoré ho využívajú k šíreniu, celosvetovej propagácii a podpore islamistických myšlienok a hnutí. Tento neblahý vývoj má za následok obnovenie starých konfesijných antagonizmov, protizápadnej orientácie verejnosti, islamistický terorizmus a celkovo bezperspektívne hľadanie odpovedí na praktické otázky dneška v dávnej minulosti.

Pokus Západu o vývoz demokracie na Blízky a Stredný východ bol neúspešný. Dnes sa už otvorene hovorí o potrebe úplného prekreslenia politickej mapy tohto regiónu podľa náboženského kľúča, čo určite nie je chceným produktom Západom predpokladaného víťazstva demokracie a ľudských práv v arabskom svete. V dôsledku neúspešného vývoja v tomto regióne sa k miliónom Palestínčanov vyhnaným zo svojich domovov pred takmer 70-tymi rokmi arabsko-izraelskými vojnami pridali nové milióny ľudí, ktorí utekajú pred irackou a sýrskou občianskou vojnou. Zhruba 4 milióny sú ich už niekoľko rokov v táboroch v Turecku, Jordánku a Li-

⁸ Ibidem, s. 32–33.

banone. Pričom neustále pribúdajú noví. Hostiteľské krajiny sú migračnou vlnou značne destabilizované a až doteraz samé nesú značné finančné náklady na zabezpečenie migrantov. Až do zahájenia súčasného masívneho pochodu ilegálnych migrantov do Európy však tejto situácii nikto z európskych či svetových vrcholových politikov nevenoval seba menšiu pozornosť. Avšak všetko sa zmenilo po príchode prvých veľkých skupín ilegálnych migrantov do Európy. Až v tomto okamžiku začal byť migračný problém, aj to najmä vďaka európskej verejnosti, braný na vedomie. Brať na vedomie však ešte neznamená problém riešiť. Problémy sa ešte nezačali riešiť, aj keď je zrejmé, že skutočné problémy ešte len nastanú.

ILEGÁLNA MIGRÁCIA DO EURÓPY JE EURÓPSKY PROBLÉM

Zlyhávajúce štáty Blízkeho a Stredného východu predstavujú totiž len rezervoár ilegálnych migrantov. Po migrantoch, aby mohli migrovať musí byť dopyt. Ako dopĺňajú Klaus a Weigl: „Európa prostredníctvom EÚ vyslala do sveta signál, že je niečo takého, ako masová migrácia možné a to – ako sa ukázalo – k naštartovaniu pochodu migrantov stačilo. Bola to ona povestná iskrička, ktorá zapáli požiar. EÚ tým nevyvolala žiadny problém v krajinách, odkiaľ migranti prichádzajú, ale vyvolala tým svoj vlastný problém. Tým problémom je – v krátkodobom a strednodobom pohľade – nákladnosť starania sa o migrantov a – v dlhodobom pohľade – ničivý spoločenský destabilizačný dopad absorpcie tak veľkej masy migrantov. Áno, je treba hovoriť o probléme ich absorpcie, o schopnosti či neschopnosti Európy (teraz nehovoríme o ochote či neochote) absorbovať milióny migrantov... Prvou a okamžitou úlohou je pokryť priame náklady na umožnenie elementárneho života migrantov v krajinách, do ktorých migranti prichádzajú. Pri platnosti Schengenu je to koniec koncov celá schengenská oblasť EÚ bez ohľadu na to, či migranti uspokojia či neuspokojia svoje preferencie ohľadne toho, kam pôvodne chceli ísť. Buď sa budú v rámci celej Európy pohybovať samovoľne, dobrovoľne a živelne, alebo k tomu budú úradmi EÚ donútení (v rámci tzv. európskej solidarity)... Aj keď dnes do Európy prichádzajúci migranti ani zďaleka nie sú tými najchudobnejšími či najohrozenejšími obyvateľmi svojich pôvodných „failed states“, na bežný a dlhšiu dobu trvajúci život v Európe finančné prostriedky nemajú. Rovnako tak je zrejmé, že ich okamžitá masová zamestnanosť je iba utopickým snením európskych naivných multikulturalistov. Po dlhú dobu budú prisťahovalci odkázaní na štedrosť európskeho sociálneho sys-

tému, čo bude na makroúrovni vyžadovať nezanedbateľné, mnohomiliardové čiastky. Tie budú zvyšovať už aj tak vysoké zadlženie dlhodobo na dlh žijúcich, navyše už dlho ekonomicky stagnujúcich a na mieste prešlapujúcich – a preto oproti zvyšku sveta zaostávajúcich – európskych štátov. Pri pravdepodobnej presaditeľnosti návrhov, dnes stále silnejšie sa ozývajúcich z jadra EÚ, garantovať všade v Európe všetkým migrantom rovnaké sociálne dávky, nastane zásadný finančný aj morálny problém pre chudobnejšie štáty EÚ. V nich hrozí, že sociálne dávky budú vyššie než starobné dôchodky, minimálna mzda a rodinný príjem na hlavu, ktorý majú pre svoj život k dispozícii milióny normálnych občanov týchto krajín⁹.

Podľa obidvoch autorov, „ešte ďaleko väčším – aj keď nie tak jednoduchým číselne vyjadriteľným – problémom bude dopad tak veľkého počtu migrantov na koherenciu európskej spoločnosti, na atmosféru v Európe, na pocit bezpečnosti domova, na životné a existenciálne istoty miliónov „starých“ Európanov. Dôjde k narušeniu tradičných hodnôt a obyčajou ľudí žijúcich v Európe a – nebojme sa povedať – k vzniku a šíreniu normálneho ľudského strachu, ktorý sa v týchto mesiacoch stáva nepopierateľným faktom dnešnej Európy. Každý z nás obavy ľudí v tomto smere dnes a denne počuje...Výsledkom masovej migrácie bude vychýlenie doterajšej európskej spoločenskej stability a rovnováhy. K autentickej asimilácii migrantov v poslednom polstoročí takmer nedochádzalo. Môže niekto dnešné skúsenosti popierať a zatvrdilo „snívať“ o tom, že to v budúcnosti – s migrantmi zo Sýrie, Afganistanu, Somálska či z ďalších krajín – bude nejako zázračne iné ako doteraz? Skutočne si to pani Merkelová a pán Juncker myslia a vsádzajú na to? Tomu sa snáď ani nedá veriť¹⁰.

Európa a Európska únia si vytvorili – svojou vlastnou vinou aj keď viac vinou politikov a atmosférou určujúcich médií a verejných celebrit než vinou bežných občanov – veľký problém. Pre krajiny a regióny odkiaľ sa emigruje, bezprostredne žiadny nový problém nevznikne (ten tam je aj bez masovej migrácie). Ale Európa bude novým problémom čeliť určite.

Preto je potrebné si položiť otázku, či je ilegálna migrácia pre Európu potrebná, alebo nie. A to migrácia v inej úlohe ako tej, ktorá ponúka príjemné a určite obohacujúce rozšírenie typov reštaurácií a cudzokrajných kuchýň, než len tej, pri ktorej migranti prijímajú postavenie vykonávateľov extrémne podradných prác, ktoré vo vyspelejších, sociálne nadvybavených spoločnos-

⁹ Ibidem, s. 40–42.

¹⁰ Ibidem, s. 43–44.

tiach nechce nikto vykonávať. V dnešnej Európe obhajcovia masovej migrácie pre jej ospravedlnenie používajú dva iné, údajne racionálne argumenty:

- a. Európa má nedostatok pracovných síl;
- b. Európa vymiera a má demografický problém.

Ako argumentujú Klaus a Weigl: „ad a) Je evidentné, že EÚ v súčasnosti vykazuje – z historického hľadiska – nadpriemernú nezamestnanosť (nezamestnaných je v nej podľa posledných štatistických údajov zhruba 23 miliónov ľudí, čo je 10% z celkového rezervoáru pracovných síl). Každému premýšľajúcemu človeku preto snáď musí byť zrejmé, že v absolútnom pohľade je disponibilných pracovných síl v EÚ dosť...V Európe z hľadiska zamestnanosti existuje výlučne štrukturálny problém... Na prekonávanie štrukturálnej nerovnováhy na trhu práce bola od konca päťdesiatych a začiatku šesťdesiatych rokov založená migrácia Turkov (prevažne do Nemecka) a Severoafričanov (prevažne do Francúzska). Svojbytná bola situácia vo Veľkej Británii a v krajinách Beneluxu. Vtedy dopyt tohto druhu v Európe skutočne existoval. Ale existuje aj dnes? Triať sa kvalifikácia dnešných migrantov do voľných miest v Európe? Na základe dostupných údajov a evidencií máme obavu, že tomu tak nie je. V minulosti často, nie vždy, prichádzali ochotné pracovné sily, teraz prichádza niekto iný. Tento argument – argument riešiť štrukturálnu nezamestnanosť migráciou – preto nemôže obstať. Ad b) Podobné otázky máme nad druhou cestou obhajoby masovej migrácie. Je evidentné, že Európa v posledných desaťročiach vykazuje k nule sa blížiaci populačný rast. Hovorí sa o tom, že čelí „demografickému problému“ a že potrebuje svoje počty obyvateľov doplniť dosídľovaním zo zahraničia. Znie to zdanlivo rozumne, lebo fakt minimálneho populačného rastu a fakt starnutia európskeho obyvateľstva nikto rozumný spochybňovať nemôže. Vážne otázky však stoja inak... Starnutie európskeho obyvateľstva určite nastáva, jeho vymieranie však určite nie. Ak vzniká nejaký akútny a skutočne varovný demografický problém, tak je spôsobený nie „demografiou“, ale ideológiami útočiacimi na rodinu a prirodzené odlišnosti mužov a žien, ideológiami bojujúcimi za emancipáciu a proti údajnej diskriminácii žien, ideológiami blokujúcimi väčší počet detí v rodine blábolením o gendrovej rovnosti, atď. To sa imigráciou vyriešiť nedá“¹¹.

Najdôležitejšou vecou je, že demografovia síce vedia extrapolovať, ale nevedia predvídať zlomy a zvraty trendov. Napriek všetkému je možné hodnotiť, že Európa je a ešte dlhšiu dobu zostane najhustejšie osídleným

¹¹ Ibidem, s. 56–59.

kontinentom na svete. Je vyššia hustota obyvateľov pre ľudstvo lepšia? Je vzorom Belgicko či Kanada? Je viac ľudí na meter štvorcový pozitívnu hodnotou? Nie je celá malthusiánska doktrína založená na varovaní pred zvyšujúcim sa počtom ľudí? A otázok tohto typu je omnoho viac.

Navyše, v prípade ilegálnej migrácie je zakazované pýtať sa na náklady a chcieť byť informovaný o rizikách. Ako argumentujú Klaus a Weigl: „V dnešnej Európskej únii nie je možné realizovať žiadny trochu významnejší stavebný projekt bez rozsiahlej štúdie analyzujúcej dopad – mimo iné – na životné prostredie, hygienu, zdravotno-epidemiologické podmienky, atď. Všetko čo môže negatívne ovplyvňovať život ľudí, je podrobované mnohonásobnému administratívne, odbornému a súdne prieskumu, ale experiment s usadzovaním státisícov až miliónov väčšinou úplne neznámych ľudí, prichádzajúcich z absolútne odlišného kultúrneho a civilizačného prostredia, je vyňatý z akéhokolvek seriózneho verejného posudzovania... S veľkou pravdepodobnosťou je možné očakávať, že príchod státisícov či miliónov ľudí do pre nich úplne odlišného a na nich nepripraveného prostredia, ktorý sa naviac odohrá v časovo relatívne veľmi krátkom čase a iba začne kulminovať, vyvolá celý rad enormných komplikácií a problémov. O ich povahe a dimenziách si je možné urobiť aspoň malú predstavu na základe niekoľkých desiatok rokov skúseností s povojnovou migráciou státisícov ľudí z rozvojových krajín do západnej Európy. Tá má s tou dnešnou niektoré podrobnosti, ale prebiehala nesúmeritelne pomalšie... Ghettá imigrantov nebudú oázami onej vysnívanej multikultúrnej spoločnosti, po ktorej túžia – ale vlastne kto vie, možno že to iba predstierajú – európski pokrokári. Touto cestou vznikne čosi iného. Vznikne parcelovaná a fragmentovaná spoločnosť, ktorá bude mať – oproti všetkým verejne uvádzaným prednostiam – jednu veľkú nevýhodu. Vzťahy medzi týmito paralelnými spoločnosťami nebudú harmonické a vzájomne sa obohacujúce, ale stále viac nepriateľské a antagonistické... Imigráciou si Európa za ohromné peniaze a spoločenské náklady nevytvorí predpoklad nového oživenia a novej harmónie, ale naopak ťažko zvládnuteľné antagonizmy. Vyvolá radikalizáciu, vnútri týchto „fragmentov“ aj medzi nimi, a to bude mať potenciál úplne rozvrátiť všetko, čoho bolo za posledné viac než polstoročie v Európe cestou európskej integrácie dosiahnuté. Všetky veľké sociálne experimenty v dejinách sa rýchlo premenili v desivé katastrofy. Masová imigrácia do Európy z Blízkeho východu, organizovaná v pojatí súčasných európskych politických elít, hrozí stať sa jednou z nich“¹².

¹² Ibidem, s. 68–72.

Pričom argumenty tohto typu nie sú nové. Veď aj svetoznáma štúdia profesora Samuela P. Huntingtona pod názvom *Stret civilizácií*, ktorá bola uverejnená na prelome tisícročí považuje islamskú civilizáciu (Blízky východ) za jednu z najproblematickejších. A to najmä z dôvodu, že absencia islamského ústredného štátu výrazne prispieva k všadeprítomným vnútorným a vonkajším konfliktom. Ako profesor Huntington pokračuje: „Všeobecne je možné povedať, že štruktúra politickej lojality medzi Arabmi a moslimami je priamym protikladom západnej v moderných dejinách. Tu je totiž vrcholom politickej lojality národný štát, na nižšej úrovni stoja užšie vymedzené zväzky, ktoré sa nachádzajú na nižšej úrovni než tento hlavný a tvoria časť lojality voči štátu. Skupiny presahujúce národné štáty – jazykovo, náboženské komunity alebo civilizácie – sa vyznačujú menšou mierou lojality a oddanosťou. Ak vezmeme kontinuum od užších k širším entitám, tak je možné povedať, že západné lojality majú tendenciu dosahovať tendenciu vrcholu v prostriedku a krivka intenzity lojality pripomína obrátené písmeno U. V islamskom svete je štruktúra lojality takmer presne opačná. V hierarchii lojalít má islam v prostriedku krivky prázdne miesto. Dve základné, pôvodné a trvalé štruktúry, spozoroval Ira Lapidus, sú rodina, klan a kmeň, na obcenejšej úrovni potom putá kultúry náboženstva a ríše... Tribalizmus a náboženstvo (islam) hrali a stále hrajú dôležitú a určujúcu úlohu v spoločenskom, ekonomickom, kultúrnom a politickom vývoji arabských spoločností a politických systémov. Sú dokonca natoľko prepletené, že sa považujú za najdôležitejšie utvárajúce a určujúce faktory arabskej politickej kultúry a politického myslenia. Kmene tak hrajú v arabských štátoch ústrednú politickú úlohu a mnohé z týchto štátov, ako hovorí Tahsina Bashira, sú jednoducho kmene zo štátnymi symbolmi... Po celom islame boli ohniskom lojality a oddanosti malé skupiny a silné náboženstvo, kmeň a umma, národný štát tak bol omnoho menej dôležitý... Navyše myšlienka zvrchovaného národného štátu sa nezlučuje z vierou v zvrchovaného Alláha a s hlavnou úlohou ummy. Islamský fundamentalizmus ako revolučné hnutie národný štát odmieta v prospech jednoty islamu, podobne ako ho odmietal marxizmus v mene jednoty medzinárodného proletariátu.“¹³

Čo sa týka otázky migrácie profesor Huntington uvádza: „Migrácia je seba posilňujúci proces. Myrton Weiner tvrdí: Ak sa migrácia riadi nejakým zákonom, tak tým, že ako náhle raz migračné prúdenie začne, samé

¹³ P.S. Huntington, *Stret civilizácií. Boj kultur aproměna světového řádu*, Rybka Publishers, Praha 2001, s. 177–178.

seba posilňuje. Vystaňovalci totiž umožňujú emigrovať svojim priateľom a príbuzným doma – poskytujú im informácie, ako všetko zariadiť, ale tiež prostriedky a v novej krajine im pomáhajú nájsť prácu a bývanie. To má potom za následok, povedané Weinerovými slovami, „globálnu migračnú krízu.“ „...Prisťahovalci sa vyznačujú veľkou pôrodnosťou a preto v budúcnosti budú tvoriť väčšinu populačného rastu západných spoločností. Dôsledkom toho majú obyvatelia Západu rastúce obavy, že dnes do ich krajín podnikajú inváziu nie armády a tanky, ale prisťahovalci hovoriaci cudzími jazykmi, uctievaní iných bohov, náležiaci k iným kultúram, ktorí im vezmú prácu, budú okupovať ich krajinu, žiť z ich systému sociálneho zabezpečenia a ohrozovať ich spôsob života. Tieto fóbie, ktoré majú svoje korene v relatívnom demografickom úpadku majú svoj základ v autentických stretoch kultúr a v obavách o národnú identitu, ako podotýka Stanley Hoffmann. Začiatkom deväťdesiatych rokov tvorili moslimovia dve tretiny prisťahovalcov do Európy. Európske problémy s imigráciou sú teda predovšetkým problémy s imigráciou moslimskou. Existuje tu ako nebezpečenstvo demografické – prisťahovalcom je možné pripočítať 10% pôrodov v západnej Európe, Arabom 50% pôrodov v Bruseli – tak nebezpečenstvo kultúrne. Moslimské komunity, či už turecké v Nemecku, či Alžírské vo Francúzsku, sa neintegrovali do kultúry hostiteľskej krajiny a k obavám Európanov vykazujú len málo známok, že by tak niekedy vôbec chceli učiniť“¹⁴.

A pokračuje: „Vzhľadom k prisťahovalcom je európske nepriateľstvo pozoruhodne selektívne. Len málo Francúzov sa obáva prívlu z východu – nakoniec všetci Poliáci sú Európania a katolíci. Strach alebo opovrženie väčšinou nepanuje ani v prípade neárijských prisťahovalcov z Afriky. Nepriateľstvo je namierené predovšetkým proti moslimom. Slovo „immigré“ je prakticky synonymom so slovom islam. V súčasnej dobe druhým najväčším náboženstvom vo Francúzsku, a odráža kultúrny a etnický rasizmus hlboko zakorenený vo francúzskej histórii“¹⁵.

Na záver kapitoly o migrácii profesor Huntington pokračuje: „Európske spoločnosti obecné neusilujú o asimiláciu prisťahovalcov alebo s ňou aspoň majú značné potiaže, pričom nejasným zostáva, nakoľko moslimovia a ich deti o takúto asimiláciu vôbec stoja. A tak stály príviv značného počtu imigrantov pravdepodobne bude mať ten výsledok, že vzniknú krajiny rozdelené na kresťanské a moslimské komunity. Takémuto vývoju je mož-

¹⁴ Ibidem, s. 201–203.

¹⁵ Ibidem, s. 203.

né zabrániť iba vtedy, ak budú európske vlády aj verejnosť pripravené niesť náklady spojené s obmedzením migrácie. K týmto výdajom by patrili ako priame dane na zavedenie proti prisťahovaleckých opatrení, tak náklady spoločenské, ktoré by vznikli znepriatením zostávajúcich prisťahovaleckých komunit rovnako ako potenciálne dlhodobé ekonomické náklady spojené s nedostatkom pracovnej sily a nižším hospodárskym rastom¹⁶.

Pričom treba podotknúť, že ide o prácu ktorá bola publikovaná na prelome tisícročia, kde o súčasnej masovej migrácii nemal nikto ani tušenia.

Ako vo svojej práci *Teória a riešenie konfliktov* uvádza profesor Ladislav Hofreiter, „Migrácia sa, (napriek tomu, že z mnohých hľadísk predstavuje pozitívny a užitočný fenomén) svojimi politickými, ekonomickými, bezpečnostnými a inými dosahmi zaraďuje medzi kľúčové civilizačné výzvy. Kombinácia populačnej explózie spolu so zmenšovaním zdrojov obživy v rozvojových krajinách má za následok narastajúcu migráciu, a to jednak vnútornú (z vidieka do miest), ale aj z jednej krajiny do inej... Dôsledky migrácie z jednej krajiny do druhej môžu vyvolávať sociálne konflikty, prisťahovalci sa často stávajú obeťami organizovaného zločinu, rasovo a nábožensky motivovaných útokov zo strany extrémistov. Ale aj zo strany domáceho obyvateľstva je zrejmá obava, že pokiaľ bude pokračovať prisťahovalectvo takým tempom, oni sami sa môžu stať menšinou. Samotná migrácia tak na jednej strane slúži ako bezpečnostný ventil tým, že uvoľňuje sociálne napätie v chudobných regiónoch, na strane druhej prispieva k preneseniu etnických a sociálnych konfliktov medzi štátmi, regiónmi, ba dokonca aj medzi kontinentmi“¹⁷.

V súvislosti s príchodom miliónov imigrantov do Nemecka a s ochranou hodnôt a stanovením hraníc tolerance bol nedávno schválený vládny návrh na zákaz používania burky/nikábu vo verejných službách, v súdnictve a armáde. Dňa 12. mája 2017 prijala Spolková rada zákon, ktorý zakazuje zahaľovanie obličaja štátnym úradníckam a vojačkám. Nemecko sa tak pridalo k ďalším krajinám EÚ, v ktorých sú burky a nikáb zakázané aj na verejných miestach, školách a súdoch. Podľa vyjadrení nemeckých a rakúskych predstaviteľov zakrývanie tváre je v rozpore s otvorenou komunikáciou, čo je základom otvorenej spoločnosti.

¹⁶ Ibidem, s. 207–208.

¹⁷ L. Hofreiter, *Teória a riešenie konfliktov*, Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika, Liptovský Mikuláš 2008, s. 80–81.

Nemecký minister vnútra sa vyjadril, že tento krok je len jedným z krokov na zachovanie dominantnej kultúry. Minister financií počas rozhovorov v Berlíne vyhlásil, že imigrantom, ktorí nechcú prijať európsky spôsob života je treba povedať, že prijali zlé rozhodnutie a existujú iné miesta, kde môžu žiť, ak takýto spôsob života nechcú prijať. Zákaz bol v Nemecku a iných európskych krajinách prijatý s nadšením aj keď koncept presadzovania dominantnej kultúry má svojich odporcov.

Podľa vedúcich predstaviteľov Goetheho univerzity je súčasným politickým a kultúrnym problémom korelácia medzi toleranciou a integráciou a toleranciou a demokraciou. Tolerancia musí mať svoje hranice, pretože bez limitov tolerancia stráca svoju hodnotu a význam.

V poslednom období sa k činom odhodlala aj Európska únia. Jej cieľom je poskytnúť pomoc utečencom v tých krajinách odkiaľ migranti prichádzajú do Európy. Nateraz predstavitelia EÚ vyčlenili na pomoc ilegálnym migrantom sumu 63 miliónov Eur. Čo sa týka migrantov z Afriky, EÚ pridelila z tejto čiastky 3 milióny Eur Španielskemu kráľovstvu a zvyšných 60 miliónov Eur si rozdelia viaceré európske krajiny najmä Talianska republika, Francúzska republika, či Nemecká spolková republika. Tieto krajiny v súčasnosti v afrických krajinách (najmä v LBY, EGY) kontaktujú jednotlivé zodpovedné ministerstvá a relevantné mimovládne organizácie a zisťujú možnosti čo najefektívnejšieho využitia týchto finančných prostriedkov pre potreby ilegálnych migrantov. Aby neskončili vo vreckách skorumpovaných politikov týchto krajín.

Ilegálna migrácia však podľa autora tohto článku bude pokračovať aj naďalej. Hlavné príčiny migrácie sú nasledovné:

- pokračujúca vysoká pôrodnosť v moslimských krajinách spojená s nedostatočne zabezpečenou potravinovou bezpečnosťou (väčšina arabských krajín sú čistí dovozcovia potravín a pitnej vody);
- bezperspektívnosť života veľkého množstva mladých ľudí v týchto krajinách, nakoľko si mladí ľudia uvedomujú, že ak zostanú v týchto krajinách žiť aj naďalej, tak ani o ďalších tridsať rokov nebudú mať nič, lebo nemajú šancu získať serióznu prácu, nie to ešte dobre platenú;
- neustále zhoršovanie ekonomickej a sociálnej situácie v týchto krajinách bez akéhokoľvek náznaku na zlepšenie nielen v blízkom, ale ani v dlhodobom časovom horizonte (20 rokov);

- klimatické zmeny (neustále otepľovanie prekračujúce – najmä v lete – viac ako 40 stupňov Celzia), ktoré neumožňujú cez deň aktívne pracovať vonku ani vo vnútri v kanceláriách bez použitia klimatizácie;
- vojnami zmietané krajiny (najmä LBY, IRQ či SYR) nedokážu pritiahnúť investorov z obáv pred nemožnosťou miestnych vlád zaistiť bezpečnosť investorov, ako aj bezpečnosť investícií;
- vidina vysokých sociálnych dávok v krajinách EÚ, bezplatná zdravotná starostlivosť a bezplatná školská dochádzka pre deti imigrantov a celú široko rozvetvenú rodinu;
- európsky právny systém garantujúci imigrantom rozsiahle práva a výhody.

ZÁVER

Cieľom tohto článku bolo poukázať na problematiku migrácie z pohľadu vzniku možných budúcich konfliktov, ktoré tento jav môže spôsobiť. Vybrali sme autorov, ktorí sa k tejto problematike v minulosti vyjadrili, pričom verejnosť vtedy nie vždy s ich názormi súhlasila. Napríklad v prípade bývalého českého prezidenta Václava Klauša je možné uviesť, že na domácej českej politickej scéne sú mu vyčítané mnohé pochybenia, avšak jeho prognózy, týkajúce sa vývoja na medzinárodnej politickej scéne mu vychádzajú takmer na 100%. Takisto druhý citovaný autor, Samuel P. Huntington po uverejnení svojej práce *Stret civilizácií* (1996), tiež čelil obrovskej vlne kritiky, že maľuje na stenu problémy, ktoré v realite neexistujú. Pričom nasledujúcich dvadsať rokov, ktoré prešli od zverejnenia jeho diela, mu dalo za pravdu. Nakoľko ide o svetovo uznávaných autorov, je možné s vysokou mierou pravdepodobnosti hodnotiť, že migrácia môže byť v budúcnosti príčinou mnohých problémov. A to najmä tých, ktoré boli vyššie v tomto článku spomenuté. A to najmä masová ilegálna migrácie, ktorej cieľom nie je prispôbiť sa životu v európskych krajinách, ale zachovať si svoj vlastný životný štýl v moslimských komunitách avšak žiť zo sociálnych dávok poskytovaných európskymi krajinami. V žiadnom prípade však nie je cieľom tohto článku rozvíjať nejaké konšpiračné teórie, ale iba poukázať na reálne skutočnosti, ktoré sa v súvislosti s migráciou v minulosti skutočne stali. A budúcnosť nedáva veľkú šancu, že by sa tieto problémy samé od seba nejakým zázrakom vyriešili.

Bez ohľadu na akékoľvek špekulácie a pri ponechaní stranou všetkých konšpiračných teórií je možné hodnotiť, že v prípade pokračovania nepriaznivého ekonomického a politického vývoja v krajinách ležiacich v re-

gióne Blízkeho východu a severnej Afriky (čo je takmer isté), migrácia do Európy bude s vysokou pravdepodobnosťou pokračovať aj naďalej. Jej hlavnými príčinami bude vysoká pôrodnosť v moslimských krajinách, ktorá ruka v ruke s nepriaznivou ekonomickou situáciou a s bezperspektívnosťou života mladých ľudí bude pre nich často jediným východiskom z tejto situácie. Desiatky tisíc mladých ľudí, ktorí si uvedomia, že ak zostanú doma, tak celý život budú čeliť obrovskej chudobe, dlhodobej nezamestnanosti a nemožnosti založiť si rodinu (nakoľko ju nebudú schopní užiť), sa budú snažiť riešiť túto situáciu migráciou za vysnívaným životom (prioritne) v Európe. A radšej zvolia smrť počas cesty, než bezperspektívny život v svojich domovských krajinách. Navyše, nedostatok potravín a pitnej vody v tomto regióne, spolu s neustálym nárastom poveternostných teplôt (dosahujúcich v tomto regióne bežne 50 stupňov Celzia, kedy ľudský organizmus nedokáže plnohodnotne fungovať), bude v budúcich rokoch tento trend ilegálnej migrácie iba ďalej posilňovať. Táto situácia už teraz predstavuje vážnu bezpečnostnú hrozbu pre všetky krajiny Európskej únie. A s vysokou pravdepodobnosťou bude pokračovať aj naďalej.

LITERATÚRA

1. Hofreiter L., *Teória a riešenie konfliktov*, Akadémia ozbrojených síl generála M. R. Štefánika, Liptovský Mikuláš 2008.
2. Huntington P.S., *Stret civilizácií. Boj kultur a proměna světového řádu*, Rybka Publishers, Praha 2001.
3. Klau V., Weigl J., *Stěhování národů S.R.O. – Stručný manuál k pochopení současné migrační krize*, OLYMPIA, s.r.o., Velké Přílepy 2015.
4. www.iom.com
5. www.unhcr.com

PRÍLOHA Č. 1. ŠTATISTICKÉ ÚDAJE O ILEGÁLNEJ MIGRÁCII DO KRAJÍN EÚ (TALIANSKA, GRÉCKA A NA CYPRUS) OD ROKU 2015 DO 4.6 2017.

DO TALIANSKEJ REPUBLIKY:

COUNTRY OF DEPARTURE OF BOATS

Departing Country	2015		2016		2016		2017 (to 4th of June)	
	landing events	landed migrants	landing events	landed migrants	landing events	landed migrants	Landing events	landed migrants
Albania	1	5	0	0	0	0	0	0
Algeria	30	321	81	1.168	13	178	41	494
Egypt	43	11.114	46	12.766	21	5.431	0	0
Greece	30	940	13	399	6	162	2	167
Libya	884	138.422	1.303	162.258	302	41.867	495	58.164
Tunisia	55	569	78	999	20	288	22	209
Turkey	25	2.471	59	3.846	9	297	20	1.327
Total	1.068	153.842	1.580	181.436	371	48.223	581	60.364

Tabulka č. 1.

NATIONALITY OF THE MIGRANTS

	2015		2016		2017 (to 4th of June)	
Eritrea	39.162	Nigeria	37.551	Nigeria	8.590	
Nigeria	22.237	Eritrea	20.718	Bangladesh	6.863	
Somalia	12.433	Guinea	13.342	Guinea	5.594	
Sudan	8.932	Ivory Coast	12.396	Ivory Coast	5.499	
Gambia	8.454	Gambia	11.929	Gambia	3.825	
Syria	7.448	Senegal	10.327	Senegal	3.703	
Senegal	5.981	Mali	10.010	Morocco	3.312	
Mali	5.826	Sudan	9.327	Mali	2.992	
Bangladesh	5.040	Bangladesh	8.131	Sudan	2.142	
Morocco	4.647	Somalia	7.281	Eritrea	2.113	
Other	33.682	other*	40.424	other*	15.731	
Total	153.842	Total	181.436	Total	60.364	

* identification activity still ongoing.

Tabulka č. 2.

DO GRÉCKA:

7.433 MIGRANTS ARRIVED BY SEA FROM 1ST JANUARY
TO 4TH JUNE 2017

NA CYPRUS:

273 MIGRANTS ARRIVED BY SEA FROM 1ST JANUARY
TO 4TH JUNE 2017¹⁸

Migrácia naďalej pokračuje v nezmenenom tempe. Jedinou výnimkou je Egyptská arabská republika, odkiaľ od konca septembra 2016 neodišiel do Talianskej republiky ani jeden ilegálny migrant. Avšak ilegálni migranti z Egyptskej arabskej republiky odvtedy imigrovali do Talianska z brehov Líbye v celkovom počte do 150 osôb. Veľkým problémom súčasnosti sa javí najmä migrácia z Líbye to Talianskej republiky, nakoľko od 1. januára 2017 do 4. júna 2017 stúpol počet ilegálnych migrantov o 25–30% v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka. Pozri tabuľku č 1. A tento trend bude s vysokou pravdepodobnosťou pokračovať aj naďalej. Znepokojujúcou informáciou je aj neustále narastajúci počet ilegálnych migrantov z Bangladéša. V roku 2016 počet obyvateľov Bangladéša, ktorí imigrovali do Talianskej republiky predstavoval číslo 8.131 osôb. Avšak za necelých šesť mesiacov tohto roka ich do Talianska z Líbye dorazilo už 6.863. Pozri tabuľku č. 2.

PhDr. Peter ROZEMBERG – Ministerstwo Obrony Republiki Słowackiej

¹⁸ International Office for Migration Cairo.